

Der gives, som allerede i Dag fremhævet, ikke noget mere ufolkeligt, end at kaste Landets Søners Blod bort til ingen Nytte. Det skal netop være et Spørgsmaal af en saa stor folkelig Interesse, at vi aldrig spille en Draabe af det, at vi netop her i denne Sal maa værges for, at det ikke sker; men skal det ikke spildes, saa maa vi have dygtige Befalingsmænd, en streng Disciplin og en godt uddannet Armee. Jeg har fremhævet, hvad jeg selv som Menig og som Friwillig i den danske Armee har oplevet, jeg har følt, hvilken Lykke det er at leve under en streng Disciplin, hvorledes alle Feltlivets Byrder blive smaa, naar man virkelig er under en streng Disciplin. Derfor siger jeg, at det er saa langt fra at være noget ufolkeligt, at jeg efter min bedste Overbevisning paataaler Folkets varmeste Interesse i denne Sag, naar jeg paataaler Disciplinens Opretholdelse. Den høitærede Minister yttede, at det havde viist sig, at Uddannelses-tiden var — den ærede Minister sagde det noget langtrukket, det krieb for ham, men han indrømmede det dog — tilstrækkelig, men det, Spørgsmaalet dreier sig om, er ikke blot om Uddannelses-tiden. Dersom det for at være en god Borger var tilstrækkeligt at have lært de ti Bud udenad, og dersom det var nok for at danne gode Soldater, at de vidste, hvorledes de skulde opfylde deres Pligter, saa var det en anden Sag; men det er ikke dette, hvorpaa det kommer an. Det er et Spørgsmaal, som de største militære Autoriteter, som Verden kender, have drøftet, længe før end vi havde talt derom i denne Sal, hvor jeg kun er et svagt og ubetydeligt Ekko af disse Røster, og det er ogsaa ved Tilendbringelsen af den sidste ulykkelige franske Krig blevet overordentlig meget drøftet af de største militære Autoriteter i den franske Folkerepresentation, at man ikke skaber Soldater blot ved at lære dem, hvad de skulle gjøre, men at de maa leve sig ind deri; de maa leve sig ind deri gennem et tilstrækkeligt Tidrum, saaledes at hele deres personlige Interesse fuldstændig optages deraf, at de saa at sige vøge sig fast til den militære Stilling. Naar de ikke saaledes leve sig ind i Stillingen, ville de aldrig nogensinde kunne blive Elementer af en god Armee. Det er, som sagt, en Kjendsgjerning, der har staaet ligesaa længe som Historien, og herom kan der ikke disputeres. Forøvrigt vil jeg gjøre ærede Medlemmer, for hvem disse Uttringer lyde ligesom Peber og Salt, opmærksomme paa, at der ingenlunde derved lægges en større Byrde paa det værnepligtige Mandskab. Efter min Opfattelse af Sagen skulde Byrden formindres for det

værnepligtige Mandskab. Jeg agter ikke her, og allermindst kunde det i dette Øieblik falde mig ind, at antyde, paa hvilken Maade dette kunde ske, thi vi kunne her ikke komme ind paa en saadan detailleret Behandling af Loven og allermindst paa Behandlingen af et Forslag, der slet ikke foreligger; men det følger af sig selv, at naar man som jeg i det Hele taget gaar ud fra, at der skal være en mindre Styrke under Vaaben, saa bliver derved Byrden mindre for det hele Folk, og selv om denne mindre Styrke skal være længere Tid til Tjeneste, bliver Byrden ligesuldt mindre for hele Befolkningen. Der gives mange Veie til at raade Bod paa den tilsyneladende Forurettelse, som ligger deri, at de, der indkaldes, komme til at tjene længere, og der er allerede her gjort forskellige Antydninger i denne Retning. Jeg for mit Vedkommende vil aabent vedhænge mig, at jeg aldrig nogensinde har kunnet indse, at Stillingsvæsenet virkelig var til Skade for Armeen eller nogensomhelst anden berettiget Interesse. Naar den almindelige Værnepligt skulde gennemføres saaledes, som man i den nærmest gaende Fortid har søgt at gennemføre den, nemlig saaledes, at man bildte sig ind eller i det Mindste stillede sig den Tanke for Øie, at alt Mandskab skulde indkaldes, saa faae vi slet ingen Soldater; vi faae en Borgervæbning eller et Sprøjtemandskab. Folk, der have lært en lille bitte Smule af Alt, men som hverken bekymre sig derom eller overhovedet nogensinde have følt sig som Soldater med den høieste og stolteste Opgave, den at værges om Fædrelandets Interesser; dette læres ikke ved en kortvarig Uddannelse. Der er fra to Sider fremsat Udtalelser, som gaa i modsat Retning af mine, nemlig fra min ærede Kollega for Thisted Amts 3die Valgfreds (Bagger) og fra min ærede Ven for Bornholm (Kofod). Jeg kan lige saa lidt tiltræde den ene af disse Udtalelser som den anden. Min ærede Kollega for Nabofredsen er bleven indvæget fra andre Sider, saa at jeg ikke har Noget at sige i den Retning, og det Samme er til en vis Grad ogsaa Tilfældet med det ærede Medlem for Bornholm. For mig stiller Sagen sig saaledes, at vi, naar vi vedtage en saadan Overordning, overhovedet slet ikke skulle give os af med at gjøre Beregninger med Hensyn til Fremtidens store Politik, den europæiske Politik. Jeg kan overmaade godt slutte mig til de smukke Ord, som den høitærede Krigsminister udtalte; og som fra en anden høitæret Ministers Side tidligere ere fremsatte, nemlig, at vor Hovedopgave skal være at vise Verden, at vi ville sælge vort Liv